

<sida1> [Ink. den 11 April 1848.> ankomstdatum hos Domkapitlet]

Till Maxime Venerandum Consistorium

Intilldess Visitations Acterne för Norra districtet, varda i vederbörlig ordning till Maxime Venerandi Consistorii Uplysta granskning insände, torde det vara nödigt, att i förväg fästa maxime venerandi Consistorii Uppmärksamhet på några puncter, hvilka synas behöfva snar handläggning.

1mo Har Pastor i Arvidsjaur Hr. Gustaf Engelmark, förebragt sin vacklande hälsa, såsom grund för sin anhållan, att få Pastoral vården öfverflyttad på sin nuvarande Adjunct D. J. Fjellström.

2do Scholmästaren och Curam Pastoris gerens i Arjeplog Hr Ant Lindahl, Lärer icke hafva undervist Några Scholbarn, eller haft Några fri Elever i sin kost. Han är föröfrigt så litet hemmastadd i Lappskan, att han icke mågtar undervisa

<sida2>

efter den dialect, som talas i Arjeplog.

3^{tio} Hvarken i Arjeplog eller Jockmock finnas för Närvarande Scholhus. — Scholhusen i Arjeplog hafva en längre tid blifvit lemnade utan eftersyn, och sålunda förfallit. För Några År sedan hafva de blifvit försålde af Scholmästaren Ulrik Sundelin, för en ringa summa af honom sjelf inlöste, och sedan styckevis förskingrade. Om detta skett med eller utan Consistorii vetenskap, är mig obekant. Uti Jockmock finnes för Närvarande hvarken Scholhus eller Scholbord, från Prestebohlet Afskilde. En gammal Handling, hvilken likväl icke innehåller Annat än ett syne instrument, omnämner det gemensamma Prest- och Scholæbohlet, men utan tekn till skillnad mellan Ägorne. Här skulle således ett Laga skifte vara af nöden.

4to Men den stora kostnad, som Nödvändigt måste åtfölja dessa Scholhus byggnader, synes mig kunna bättre Använ[-]

<sida3>

das på det sätt, som missions Sällskapet Nu Använder sina medel, till Lappbarnens inaccorderande uti större Byar, hvarest ett större antal Barn kunna på längre eller kortare tid församlas under en Skicklig Catechets ledning. Scholmästaren i Arjeplog har väl äskat Syn å Scholans Lägenheter; men jag skulle för min del icke vilja tillstyrka en sådan Syn, innan utrönt blifvit, i hvad mon Scholorne i Lappmarken, så organiserade, som i Arjeplog, Jockmock och Gelleware motsvara sitt Ändamål. Herr Westerlund, som för det närvarande är Scholmästare i Gelleware, har med Allt sitt bemödande icke kunnat förmå Någon enda förmögen Lapp, att underhålla sina Barn vid Scholan derstädes, utan de fri Elever, som underhålles på Kronans bekostnad. Frågan blir Alltså, om Någon kan tvingas att kosthålla

<sida4>

sina Barn i Scholan, och hvad detta tvång kan hafva för verkan på folkets öfvertygelse? Uti Finland och Lappland har Christendomen blifvit Invånarena påtrugad, icke genom Öfvertygelsens Magt, utan genom den Mäktigares Maktspråk. Men ett sådant förhållande torde längesedan hafva bordt Uphöra, enär Christendomen i sjelfva verket icke kan påtrugas Någon Menniska. men om Lapparne icke kunna tvingas, att antaga Christendomen, så tyckas de medel, hvilka nu Användas till förenämde Lappscholors Underhåll, böra så Användas, Att Religions undervisningen blir Ett moraliskt behof, både för de Lärande och för dem, som skola läras. Om Missions Scholorna icke Ännu hunnit så långt, att Christendomen blifvit ett moraliskt kraf ibland Lapparne; så ligger felet icke i Organisationen, hvilken efter den erfarenhet, som jag kunnat inhämta, tyckes vara den mest Ändamålsenliga för Lapparne. Scholan i Lainio, om hvars tillvaro M.V. Consistorium

blifvit underrättad, har redan vunnit det förtroende bland Lapparne, Att de Sjelfva börjat kosthålla sina Barn derstädes; — och mon[-]

<sida5>

ne icke en sådan Organisation Möjligen kunna tillväga bringas i Luleå Lappmark? Organisationens företråde framför Kron-Scholorna består egenteligen deruti, Att Läraren har intresse för Sjelfva Saken. Och Sådant har jag funnit vara förhållandet i Södra Lappmarkens Missions Scholor.

5te Ställningen i Jukkasjärwi synes mig betänklig, enär Pastor Lindstedt icke blifvit bestående i sitt Nykterhets Löfte, hvilket afgifvits skrifteligen sistlidne Juh[.]helg. Mot honom har Församlingen anført besvärande klagomål, hvilket kan inhämtas af följande utdrag av Visitations Acten i Wittangi den 5te Martii 1848.

Mom.6. "Några af Församlingens Medlemmar anmärkte, att Pastor Lindstedt, vid ett tillfälle, då husförhör Skolat hållas i Parakkavaara förrleden sommare, icke kunnat hålla Skriftetal för tillstädes komna Ålderstegne Communicanter; hvaremot Pastor Lindstedt genmälte, att detta Afbrott i skriftetalet, förorsakats af honom hastigt påkommen

<sida6>

sjukdom. Klaganderne trodde sig deremot hafva förmärkt att Hr Pastorn vid detta tillfälle varit öfverlastad. — Enskilte vid nämde tillfälle, närvarande Personer hade sett Pastorn under Sjelfva förrättningen, dricka opp det Kyrkvin, som blifvit framsatt för Communicanternes räkning, hvarefter Pastorn blifvit Oförmögen, att fortsätta förrättningen. — Visitor kunde så mycket mindre inlåta sig i någon vidare undersökning härom, som klagandernas korta anförande, ifall det skulle ega grund, tyckes gifva tillräcklig anledning till Laga undersökning; hvaremot Pastor Lindstedts egen ursäkt, så vidt den skulle ega giltiga skäl, tyckes gifva M.V. Consistorium anledning att förse Herr Pastorn med en kraftfullare medhjälpare i Embetet."

6to Genom Pastor Lindstedts insinuationer i Consistorio, hafva 180 Rdr Banco, blifvit an[-]

<sida7>

vände till andra ändamål, än som afsedt var med utpensionering af Nio stycken Lappbarn hos Nybyggare, hvarigenom Underteknad, som inaccorderat 13 stycken Fattiga Lappars Barn af Jukkasjärvi Församling Uti Lainio By, finner sig bedragen i den förhoppning, att 1847 års anslag för dessa Barn skulle vara inestående hos Pastor Lindstedt.

7^{imo} Brist på Lappska ABC böcker[,] Högströms Frågböcker, Luthers mindre Cateches samt Psalmböcker öfverklagades Allmänt i Piteå samt Luleå Lappmarker. Dessa nödvändiga Böckers Anskaffande synes vara högst angeläget, så framt icke Hedendomen, redan inneboende i hjertat, skall blifva allmän i Lappmarken, underteknad kan icke hafva sig bekant, hvilken af dessa Böcker måste tryckas å nyo; Uti Lappmarkens egna Kyrkor finnas endast ett vist antal Nya Testamenten af Fjellströmska Öfversättningen, samt Svebilii förklaring, eller den så kallade gamla catechesen på Lappska, hvilken både till Språk och innehåll

<sida8>

eger Obetingadt företråde framför den Rhenska Öfversättningen. Herr Pastor Westerlund har gjort mig Uppmärksam på det förfarande som hittills varit brukligt, så länge intet vist pris varit bestämt på Lappska Böcker, att olika priser blifvit bestämda uti olika Socknar, Att ingen redovisning blifvit Vederbörande affordrad. I anledning hvaraf underteknad vågar till max. ven. Consistorii Uplysta pröfning hemställa det förslag, att quitto på Alla Lappska Böcker, hvilka hädanefter afgå till Lappmarken må vederbörande Presterskap

1848-03-20 Rapport till Consistoriet efter visitationsresan

affordras, samt Redovisning öfver alla under Året försålda eller gratis utdelade Böcker till Consistorium insändas, på det att m.v. Consistorium må hafva kunskap, om Både Böckernas, och de influtne medlens rätta användande.

Karesuando den 20de Martii 1848.

L. L. Læstadius
t.f. Visitor

Originalhandling / Domkapitlets i Härnösand arkiv / Landsarkivet i Härnösand /